REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 237. Brașov, Duminecă 26 Octomvrie (8 Noemvrie) 1908.

Sorții au căzut.

Paharul suferințelor popoarelor credincioase și de soarte atât de persecutate din Transilvania și Ungaria a ajuns să fie plin până la margine. Mai poate să încapă în el vr'o picătură luată din veninul amar al vieții lor, fără ca să se verse?

Ne aducem aminte de o ingenioasă anecdotă de pe vremile unuia din Sultanii cei mari, cari au domnit la apele dulci ale Bosforului. Inaintea Sultanului ajunse un om bătrân, foarte isteț dar nenorocit, care fusese osândit la moarte și aștepta cu inima strânsă sentința finală din gura Padișahului. Acesta privind lung la condamnat și cetindu-i pe fața inteligența, îl însărcină cu o problemă de care era sigur că nu o va putea deslega. Porunci să i-se aducă un pahar și o garafă cu apă. Sultanul umplu paharul cu apă de tot până la margine și zise către osândit: dacă ți-e dragă viața și ești om iscusit toarnă în acest pahar încă o picătură de apă, și dacă nu se va vărsa vei fi iertat. Bătrânul, simțind ironia puterii crude și nemiloase față cu soartea lui și îngrozit de propria sa convingere, că nu va putea face minunea ce i-o cerea despotul, privi nervos în jurul său, când iată că zărește nu departe de el pe podini o foaie de trandafir. Pășește spre ea, o ridică, face încă câțiva pași până înaintea Sultanului și o pune în paharul plin. Un murmur de admirare se lăți în jurul lui; foaia de trandafir plutea pe de-asupra ca o corabie salvatoare și volumul de apă din pahar rămase ca împietrit. Atunci Sultanul s'a convins că avea înaintea sa în adevăr un om isteț și drept dovadă că 'l prețuește l'a grațiat.

Fară de voie ni-a venit în minte această anecdotă când, primind din isvor autentic știrea, după care proiectului de reformă electorală al lui Andrassy i-s'a dat sancțiunea prealabilă și va fi prezentat camerei ungare de către ministrul de interne încă în decursul săptămânii viitoare ni-am înfățișat osânda, ce-o conține acest proiect pentru noi.

Așadară în lupta pentru votul universal curat și nefalzificat cum îl dorește covârșitoarea majoritate a poporațiunei, compusă din popoarele nemaghiare și întreaga muncitorime din țară, nu mai este speranță ca Coroana să intervină, în favorul celor până acuma nedreptățiți, pentru realizarea neștirbită a dreptului de vot general, egal, secret și pe comune. Despre intențiunea care a dictat monarchului această atitudine nu putem discuta. Vom repeți numai ce-am accentuat de atâtea-ori, că dela coroană a venit inițiativa pentru introducerea votului universal, și că de aceea toți nedreptățiții, toți amicii sinceri ai votului universal, au fost pătrunși de speranța și credința, că Domnitorul nu va admite modificările esențiale, prin care Andrassy vrea să zădărnicească efectul mult dorit al votului universal. Cum interpretează Coroana pactul, ce l'a încheiat cu șefii coaliției maghiare în primăvara anului 1906, este o cestiune, care asemenea cade în competința ei ca parte compaciscentă. De aceea în fața faptului sancționării prealabile a proiectului cu sistemul votului plural și cu votarea publică, putem constata numai că au rămas de-ocamdată învinși cei ce, pe temeiul informațiunilor lor, au afirmat că în pactul amintit a fost vorbă numai de introducerea votului universal, egal și secret.

Totodată putem să constatăm — și o facem cu inima amărâtă — că efectul real al sancțiunii prealabile date proiectului guvernului, alcătuit așa dupăcum s'a adus la cunoștința publicului, mai în urmă chiar și prin mărturisirea celor dela putere, este a se privi, întrucât se referă la naționalitățile nemaghiare și îndeosebi la noi Românii, ca o nouă osândire din partea sorții vitrege, care îi constrânge ca, lipsiți de un razim puternic, să continue cu tot mai mare exacerbare lupta pentru libertate, dreptate și existență națională. Și dacă nu am presimți-o și nu am ști-o în de ajuns, am trebui să o auzim dela înșiși adversarii neîmpăcați ai limbei și ai naționalității noastre, că osânda ce ni se dă din nou, se va putea consuma numai prin nimicirea noastră națională.

Păharul amar ce ni'l întind inimicii e plin. Avea-vom istețimea care să ne ajute a scăpa cu viața, împiedecând debordarea lui. Dar e plin și păharul suferințelor neamurilor nedreptățite și este rezervat istoriei imparțiale de a documenta, cari vor fi consecențele pentru patrie și popoarele ei.

Comisiunea financiară a dietei a desbătut și votat eri budgetul ministeriului de justiție. In decursul desbaterii ministrul Günther a declarat între altele, că nu va accepta niciodată modul de avansare automatică a judecătorilor, precum se cere aceasta în memorandul reuniunei regnicolare a judecătorilor. In ce privește independența procurorilor, ministrul dorește ca procurorii să nu aștepte directivele guvernului, ci să procedă conform convingerilor proprii. A mai spus ministrul, că codificarea dreptului privat a progresat mult, că e în contra *numerus clausus* la advocați și că la primăvară va prezenta legea pressei.

Crisa guvernului austriac. Din Viena se anunță, că demisiunea cabinetului este inevitabilă, deoarece partidele coaliţiunei nu voesc să urmeze intențiunile prim-ministrului Beck. Creștinii-sociali iau poziție hotărâtă în contra instituirei unui ministeriu de funcționari, iar Cehii sunt gata a accepta un ministeriu de coaliție, cu sau fără Beck, dacă li se vor satisface în parte pretensiunile.

La alegerile pentru dieta Austriei de jos, creștinii sociali au repurtat o nouă învingere. Din 35 rezultate cunoscute până eri, creștinii sociali au obținut 32 mandate, liberalii germani 2, iar într'un cerc s'a declarat balotagiu.

Regele Greciei la Viena. La marele prânz de gală dat în onoarea regelui Greciei, Maj. Sa Monarhul a rostit o cuvântare exprimând bucuria sa sinceră pentru vizita făcută în mod personal spre a prezinta felicitările suveranului Greciei cu prilejul jubileului imperial. Maj. Sa a mai spus că-și amintește cu cea mai mare satisfacție raporturile sincere și amicale dintre cele două case domnitoare și dintre cele două popoare. Împăratul a terminat făcând urările cele mai cordiale pentru regatul Greciei, care se desvoaltă în mod atât de fericit sub cârmuirea prudentă a regelui George. Regele Greciei a răspuns mulțumind pentru caldele cuvinte de bună venire și și-a exprimat bucuria sa de a fi putut să prezinte în persoană felicitările sale Împăratului cu prilejul jubileului său.

Manifestațiunile pentru votul universal.

Adunare poporală în Dej.

Dintr'un raport mai lung, ce ne-a sosit despre adunarea poporală ținută la 3 Nov. în Dej, publicăm următoarele:

Sala cea mare a berăriei orășenești era ticsită de lume. Au prezidat Ioan *Velle* prot. gr. cat. și Teodor *Herman* prot. gr. or. Cel dintâiu a ținut vorbirea de deschidere, cel din urmă cea de închidere. Notarul adunării a fost Ioan *Moldovan*.

Au luat cuvântul d-nii: Dr. Teodor *Mihali*, prezidentul clubului deputaților naționaliști, Dr. Liviu *Micșa*, Dr. Ioan *Chereches*, și Dr. Iosif *Boca*.

Dr. Liviu *Micșa* a arătat pe larg, din punct de vedere teoretic și practic, inconvenientele și nedreptățile proiectului de lege alui Andrassy, dovedind, că proiectul acesta e o calamitate publică, iar nu un drept după principiile egalității și libertății. La urmă a prezentat un *proiect de rezoluțiune*, prin care se respinge votul plural și se pretinde introducerea votului universal.

Dr. Ioan *Chereches* a vorbit despre însemnătatea și rolul deciziv al dreptului electoral. Oratorul constată, că proiectul ministrului de interne tinde a paralisa înrâurința țăranilor, imensei majorități a cetățenilor și îndeosebi a naționalităților nemaghiare. Contra acestei primejdii ne îndreptăm nădejdea către tron și către deputații naționalităților. In scopul acesta a propus trimiterea unei telegrame Maj. Sale regelui și a unei adrese de aderență și încurajare către deputații naționaliști din parlament.

D-l Dr. Iosif *Boca* după o vorbire mai lungă, în care persiflează votul plural, recomandă primirea propunerilor făcute

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Doamna fugită dela bărbat.*)

baladă poporală din Maramureș.

Pe cea verde de câmpie
Mergo-și o verde cocie¹)
Da 'n cocie cine șede?
Șede o țancă²) nevăstancă
Fugită dela bărbat
Cu-un fiu mic nebotezat.
La mijlocul codrului,
La apa Abrudului,
Dac' acolo și-a sosit,
Luntrașilor le-a grăit:
— Abrudeni, luntrașilor,
Treceți-mă părăul,
Că m'ajunge bărbatul;
Că eu vouă voiu plăti
Pentruce mi-ți mântui,
Cu ta'eri nemăsurați,
Cu galbeni nenumărați.
— Noi apa, zău, nu te-om trece,
Până nouă nu ni da,
La trei inși trei sărutate
Și trupuțul jumătate.
— De mi-ți trece-apa, de ba,
Eu de-acele nu voi da.
Eu prin apă m'oiu băgă,
Fiul de l-oiu înecă
Sufletul vost sam'a da.
Scos-a galbeni cu pumnul.
Ei o-au trecut Abrudul,
Și ea s'a dus la focul,
Cu cine i-a fost gândul.
Dealunguțul drumului,
La mijlocul codrului,
Ea și-a stat de hodinit
Sub un molid înverzit.
Către molid și-a grăit:
— Tu chidrule, molidule,
Iean, pleacă-ți tu vârfuțul
Să-mi anin eu liuliuțul³),
Bradul vârful și-a plecat.
Ea leagănul l-a aninat
Și pruncului i-a cântat:
— Fii tu fiul codrilor,
Că nu ești al domnilor.
Ea fiuțul l-a lăsat
Și prin codri și-a plecat.
Ea pe-acolo-a zăbovit,
Până anul și-a plinit.
La fiuț a înturnat
Și pe dânsul l-a aflat
Tot răzând
Și tot zâmbind.
Ea de jelea lui și-a plâns
Și către dânsul și-a zis:
— Hai, fiuț, la mămuca,
C'amù bine te-oiu câtă.
— Ba eu, zău, că nu m'oiu duce,
Că nu mi-ai fost mamă dulce.
Că pe mine m'ai lăsat,
Nici în drum și nici în sat;
Pen'r' un negru streinel.
Tot m'ai lăsat mititel,
In mijlocul codrilor
Să fiu hrana corbilor.
Dar Domnul Sfânt și-a lăsat,
Vântul cald că și-a suflat,
Pe mine m'a legănat;
Ciutele țâță mi-au dat,
Și ploi calde și-au ploat
Și pe mine m'au scăldat.
Mama și-a 'nceput a plânge,
Din graiu a început a zice:
— Ascultă, fiuț, odată,
C'amù noiu fi blăstămată,
Ci-oiu fi mamă-adevărată.
— Du-te, mamă, la focul,
Nu mi năcăji sufletul,
Că dela tată m'ai luat
Și în codru m'ai lăsat,
Pruncuț mic nebotezat.
Nici am fost la tată meu,
Nici am fost la sânul tău,
Și lui Dumnezeu i-e jele,
C'am crescut cu multe rele,
Și lui Dumnezeu îi-e ciudă,
C'am crescut cu multă trudă,
El atuncea te-a iertă,
Mămucă, pe duma-ta,
Dacă t'ei călugări
Și aspru t'ei pocăi,
Cu tâlharii nu-i trăi.
Ea și-a plâns dela inimă.
— Vină, dragul mamii, vină
La mamă ta cea străină.
El și-a plâns
Și-apoi și-a zis:
— Tu mămuca mea cea dulce,
Cu tine poate m'aș duce,
Dacă tu m'ai ascultă
Și-ai înturnă cocia
Și mai duce cu dânsa,
Prin pădurea cea de tei,
La cei d-albi călugărei
Pe dealul dela Moisei:
Ori pe drumul cel mai scurt,
Tocmai colo la Ieud,
Unde-i mânăstire sfântă
Și călugări în ea cântă.

*) Din volumul „*Poezii poporale din Maramureș*“ adunate de *Tit Bud*, vicarul Maramureșului și publicat de „*Academia Română*“ în volum III »*Din viața poporului român, culegeri și studii*“. 1908.

¹) *cocie* (ung. *kocsi*) = trăsură.

²) *țancă*, *țancoșe* = cochetă.

³) *liuliuț* = copil de leagăn, leagăn.

d .

e antevorbitori. Adunarea primeşte cu unanimitate toate trei propunerile şi preşedintele le declară de hotărâri ale adunării.

După acestea, ca punct culminant al adunării, urmează vorbirea d-lui deputat Dr. Teodor *Mihali*. D-sa mulţumeşte mai întâi în numele colegilor săi din clubul deputaţilor naţionalişti, pentru încrederea, aderenţa şi încuragiarea ce le-a manifestat şi adunarea aceasta. Promite şi pentru viitor cea mai straşnică luptă, până se va face dreptate deplină, altfel ţara n'are viitor sigur şi liniştit.

Face apoi pe larg critica situaţiunei politice generale. Inşiră isprăvile echivoce şi dezastruoase ale guvernului actual şi arată nemulţumirea generală ce frământă ţara în urma lor.

Zice, că pentru seducerea opiniunei publice maghiare şi pentru a acoperi motivul adevărat al faptelor şi isprăvilor sale, guvernul şi sateliţii săi motivează toate măsurile lor reacţionare şi antiliberale cu pretinsul pericol ce ar ameninţa ţara şi rassa maghiară din partea naţionalităţilor. In grai şi în scris mereu se strigă asupra »trădătorilor de patrie«, dar n'au fost în stare să dovedească nici un singur caz de „trădare«. Chiar şi regulamentul de casă a parlamentului pe tema asta a fost schimbat, ca să zădărnicească »obstrucţia« deputaţilor naţionalişti în detrimentul însuşi al lor la o eventuală strâmtorare. Aşa şi cu proiectul de reformă al legii electorale. Ministrul de interne, contele negru, tot în cârca naţionalităţilor pune întocmirea ruşinoasă a proiectului său, fără să-i pese de compromiterea Coroanei, care nu-şi poate călca promisiunea, şi fără a avea sfială de faptul, că guvernul îşi calcă cuvântul, care l'a adus la putere.

Termină spunând, că deputaţii naţionalişti s'au aliat cu toate partidele din ţară, cari pretind astfel legea chiar şi cu partidul condus de Kristoffy şi apelând la sprijinul devotat şi lupta bărbătească pe cale legală a poporului şi partizanilor din cari au eşit acele partide.

Vorbirile tuturor oratorilor, mai ales a d-lui deputat Dr. T. Mihali, au fost des întrerupte de vii şi însufleţite aprobări. Au fost de faţă şi mai multe dame, între cari am observat pe doamnele: Mihali, Barbul, Micşa, Sândean, d-şoarele Micşa şi Mezei.

Adunarea a durat preste două ore şi în cea mai perfectă ordine. Dar nici jandarmi n'au fost pentru a o »păzi«. Din partea poliţiei numai vicecăpitanul şi doi servitori au venit. Accentuez împrejurarea aceasta spre lauda d-lui primar Ilosvay, care cunoaşte şi are toată încrederea în ţinuta pacinică a ţăranului român, deci n'a rîvnit la laurii ieftini: a delătură »primejdia« cu ajutorul baionetelor.

Corespondent.

*

Adunarea poporală din Beclean.

Dintr'un raport mai lung, în care se aduc mai întâi elogii binemeritate tânărului şi harnicului advocat Dr. Octavian *Pavelea* pentru activitatea sa rodnică desfăşurată în mijlocul poporului din Beclean, publicăm următoarele despre decursul adunării poporale din 4 Nov. n.

Adunarea s'a ţinut în faţa unui public numeros. In deosebi poporul s'a presentat în număr frumos încât sala hotelului din loc era ticsită de lumea care în parte era silită să steie pe afară la cele două intrări ale sălii.

De preşedinte al adunării s'a ales d. Gregoriu *Puşcariu* protopopul Becleanului, secretar Alexandru *Boier* din Şieu-Sfântu Autoritatea politică era representată prin prim-pretorele Bardy şi notarul Fogolyan, cari in intreg decursul adunărei nici baremi prin un cuvânt sau gest nu au întrerupt pe oratori.

Adunarea a deschis'o bătrânul protopop prin o introducere scurtă dar pătrunzătoare. A urmat la cuvânt d-l advocat Dr. *Pavelea*, care în mijlocul unei atenţiuni încordate cu o voce sonoră şi plăcută a vorbit despre uneltirile şi intrigile guvernului: »Nu e destul, a zis inimosul advocat, că mai deunăzi ne-au luat şcoala şi învăţătorii, acum voiesc să ne despoaie şi de ultima haină, şi de ultimul drept ce îl mai avem, de dreptul de a alege deputat«. (*Nu voim, nu ne lăsăm* răsună în întreaga sală). Oratorul arătând apoi poporului, că în înţelesul acestui proiect, un domn cu avere multă are 3 voturi, până ce bieţii ţărani neştiutori de carte abia 30 de inşi au atâtea voturi cât domnul acela cu avere, a cărui avere din sudoarea ţăranului e câştigată, — abia 30 de inşi fac atâta cât unul cu avere; (Strigătele de desgust şi indignare nu voiesc să se mai sfârşească). Dr. Pavelea îşi sfârşeşte vorbirea prin aceea, că protestează sus şi tare contra acestui proiect şi crede că dimpreună cu dânsul vor protesta toţi aceia, cari simţesc curat şi româneşte.

Urmează vorbirea frumoasă şi însufleţitoare a părintelui Cotuţiu care arată că prin proiectul lui Andrassy nu numai ţărănimea română, dar chiar şi ţăranii unguri sunt neîndreptăţiţi, spune că ţăranul român este iubitor de patrie şi suveran, el atâtea secole de-arândul a udat cu sângele său pământul patriei, şi este gata aşi vărsa ori şi când sângele pentru înflorirea şi înaintarea patriei sale; — dar pentru toate acestea *îşi cere dreptul său*.

Işi fineşte vorbirea presentând un proiect de resoluţiune.

In înţelesul proiectului de resoluţiune se trimit două depeşe: una Majestăţii Sale, iar cealaltă clubului deputaţilor naţionalişti români.

Toate propunerile se primesc.

Adunarea o declară apoi de închisă d-l protopop Puşcariu mulţămind celor de faţă pentru viul interes faţă de cestiunile naţionale, despre care au dat dovadă în întreg timpul cât a durat adunarea. Dintre preoţii din jur au luat parte cu escepţiunea alor 2, 3 mai toţi. Inteligenţa română din Beclean de asemenea a fost complet reprezentată.

Un participant.

*

Adunările din comitatul Făgăraşului.

Tot cu poşta de azi am primit două rapoarte lungi despre adunările poporale ţinute Duminecă în 1 Nov. în *Şinca-veche* şi *Viştea de jos*, cari ambele au reuşit foarte bine.

La adunarea din *Şinca-veche*, prezidată de d-l vicar Macaveiu, au luat cuvântul afară de preşedintele adunării, d-nii Dr. Traian Pop, părintele Fulicea, Dr. O. Vasu. Titus Livius Crişan, Valeriu Dâmboiu şi ţăranul fruntaş din Ohaba G. Boier. Poporul din toate comunele învecinate a fo t reprezentat în număr mare. Numai din comuna Perşani abia s'au văzut doi oameni.

Adunarea din *Viştea de jos* a fost presidată de părintele protopop Nicolae Borzea. Au luat cuvântul d-nii Borzea, dep. Dr. Nic. Şerban, părintele G. Tulbure, Dr. Borcea, părintele Şerban şi Dr. Vlaicu, cand. de adv. La adunare a asistat popor în număr mare.

In ambele adunări s'au votat rezoluţiuni. S'au trimis deasemenea şi telegrame omagiale Maj. Sale.

România şi evenimentele externe. D-l Al. *Marghiloman*, fost ministru, a rostit un important discurs, în care a precizat atitudinea partidului conservator faţă de evenimentele externe la ordinea zilei. Asupra acestui discurs »*La Patrie*« din Bucureşti publică un remarcabil articol în care se zice între altele:

».. Atunci când opinia publică este pe drept cuvânt alarmată de cuvintele d-lui Aehrenthal şi de tăcerea d-lui Sturdza, partidul conservator, despreţuind politica meschină, afirmă, pentru a linişti spiritele alarmante, încrederea sa în patriotismul guvernului liberal şi demonstrează imposibilitatea pentru România de-a primi ceeace Austro-Ungaria ar dori să vază realisându-se.

»Primirea Serbiei şi Bulgariei, a zis d. Marghiloman la Craiova, este o imposibilitate absolută.

»In adevăr, comisiunea, suverană dela Galaţi la Sulina, se compune din representanţi ai marilor puteri, în calitate de mari puteri garante, şi din al României, suverană a celor două maluri.

»Ce ar putea să caute Serbia şi Bulgaria în comisia dunăreană? A fost recunoscut de toţi că o comisiune suverană n'ar putea exista pe teritoriul unui stat suveran, care n'ar face parte din ea. Dar nici Serbia nici Bulgaria nu sunt riverane. Şi ele sunt departe de a fi nişte mari puteri.

»Cred dar, a adăogat d. A. Marghiloman, că nici un guvern nu ar cuteza să primească o modificare în acest sens. Mai mult, el n'ar putea să accepte nici o modificare a statului quo, care ar implica o atingere a drepturilor suverane ale fie-cărei ţări în apele ei«.

Şi d. Marghiloman şi-a afirmat credinţa că »chiar partidul liberal va şti să împiedice guvernul de a se angaja în această cale funestă«.

Rusia şi anexarea Bosniei. In cercurile politice din Viena nu se dă multă crezare ştirei că guvernul din Petersburg şi-ar fi schimbat aşa de grabnic atitudinea. Iswolski nu a comunicat încă în mod oficial atitudinea Rusiei în cestia anexărei. Ştirile sosite până acuma sunt toate din isvor particular. In cel mai rău caz însă Rusia nu va recunoaşte anexarea Bosniei, ceea-ce nu ar împiedeca-o pe Austria să-şi urmeze mai departe calea apucată. Căci de o intervenţie armată nu se poate vorbi.

Programul pentru sesiunea Dumei. Primul ministru Stolipyn a trimis preşedintelui Dumei programul de lucrări pentru sesiunea iminentă a Dumei. Guvernul relevează mai ales importanţa administraţiunii comunelor, legea alegerii semstovurilor, legea jurisdicţiunii locale şi enumără în urmă o serie lungă de mici proiecte de legi, însă nu menţionează legea reformei agrare.

STIRILE ZILEI.

— 25 Octomvrie v.

Comersul festiv al soc. acad. »Bucovina«. Sâmbătă seara — scrie foaia »Românul« din Cernăuţi — şi-a inaugurat soc. acad. »Bucovina« un semestru nou cu un comers frumos, la care au participat oaspeţi distinşi în frunte cu deputaţii Onciul, Hormuzachi, Isopescul-Grecul, Simionovici şi prof. univ. Puşcariu şi V. Tarnavschi. Au vorbit frumos d-nii Gribovschi, arătând scopul societăţii şi Voronca, care l'a sărbătorit pe prof. *Puşcariu*. Acesta din urmă a răspuns în o cuvântare frumoasă, din care estragem: »Un scriitor Român a spus: Mare lucru este a se fi născut Român. Eu aşi varia aceasta şi a-şi zice: Mare lucru este de a fi Român şi de a-şi împlini datorinţele. Şi eu îmi împlinesc o plăcută datorinţă, venind la D-Voastră. Aţi făcut bine, că aţi împrumutat principiul dela străini, aşa cum l'aţi împrumutat. Noi să împrumutăm, dar numai aceea, ce convine firii noastre. Este un principiu foarte frumos de a cultiva prietenia, care la Germani a făcut lucru mare, şi nouă ea ne-ar trebui, căci avem lipsă de solidaritate. Să nu împrumutăm însă prea mult. Cultura noastră trebue să fie românească, căci avem o cultură veche. Când voiesc să mă rog, nu mă duc nici la domul lui Stefan din Viena, nici la Notre-Dame din Paris, ci la o bisericuţă românească, unde cad în genunchi şi înalţ ruga la ceriu«. Au mai vorbit d-nii dep. Onciul, Dori Popovici în numele pressei, Brătianu în numele soc. acad. »Dacia«, Euseb Tudan în numele soc. Mazililor şi Rezeşilor ş. a. S'a accentuat din partea multora necesitatea împăcării studenţimii româneşti şi noi credem, că aceasta trebue să vie ca o urmare firească a împăcării generale a Românilor.

Dela Curtea cu juraţi. După o durată de două zile s'a terminat azi noapte târziu procesul pentru omor săvârşit de ţăranca Ana Grigorie Duţă din Cheia (Bran) împreună cu George Negrescu din Cheia asupra bărbatului femeii, Grigorie Duţă. Acuzata a fost apărată de d-l cand. de adv. I. Băltariu, iar acuzatul de d-l cand. de adv. Ioan Laţcu. Juraţii au găsit pe ambii acuzaţi vinovaţi, iar tribunalul a osândit pe baza verdictului juraţilor *pe femeia Ana Grigorie Duţă la 15 ani, iar pe George Negrescu la 10 ani puşcărie şi 10 ani pierderea drepturilor cetăţeneşti*, în fine p[e] ambii la suportarea cheltuielilor. In contr[a] sentinţei s'a dat apel.

Pentru masa studenţilor români di[n] Braşov s'au mai făcut următoarele contribuiri: Institutul „*Agricola*" din Hunedoar[a] 50 cor., însoţirea „*Mărgineana*" din Poiană 25 cor., şi d-l Dr. Minodor *Bendesch[i]* în amintirea fericitului său socru, Tach[e] Stănescu, 10 cor.

Primească marinimoşii donatori cel[e] mai sincere mulţămite. — *Direcţiunea şcoalelor medii gr. or. române din Braşov.*

Cununie. — Domnul *Ioan Plenciu* ş[i] D-şoara *Elena Lebu*, originari din Braşo[v] (Şcheiu) îşi vor serba cununia lor mâne Duminecă în 26 Oct. v. (8 Nov. n.) a. c. la oarele 12 din zi, în biserica Sf. Troim[ei] de pe Tocile.

D-l Alex. Em. Lahovari, până acuma ministru plenipotenţiar al României la Viena a părăsit acest oraş alaltăeri împreună cu familia sa pentru a-şi ocupa noul post de ministru plenipotenţiar la Paris. La gară d-l Lahovari a fost salutat de toţi membrii legaţiunei române, precum şi de d-l Crosier, ambasadorul Franciei la Viena. Se ştie că la Viena d-l Lahovari va fi înlocuit în postul de ministru plenipotenţiar român de d-l Mişu, fost agent diplomatic la Sofia. Până la sosirea acestuia afacerile legaţiunei române din Viena vor fi conduse de d-l conzilier Cantacuzino.

Cutremur de pământ în Italia. Din Reggio di Calabria se telegrafiază, că aci precum şi în localităţile Starti şi Caraffa s'a simţit eri un puternic cutremur de pământ. Poporaţiunea e cuprinsă de o mare panică şi s'a refugiat afară pe câmp. Epicentrul cutremurului este acelaşi ca în Octomvrie 1907.

Trei mii jughere de pădure prefăcute în cenuşe. Mercuri s'a iscat un foc în pădurile din apropierea Sătmarului, care a luat dimenziuni colosale. Focul încă n'a putut fi localizat. Până eri au ars vre-o 3000 jughere de pădure.

Spargere. Nişte făptuitori necunoscuţi au spart azi noapte localul de zarafie a d-lui Stefan Median de sub »Sfat« şi au furat toţi banii mărunţi ce se aflau în cassă în suma de vre-o 30 cor.

Onoarea ofiţerilor în rezervă. Cu ocaziunea raportului militar, ţinut în 4 Nov. n. cu ofiţerii de rezervă din Budapesta s'au adus conform obiceiului, la cunoştinţa celor întruniţi câteva fapte, cari au avut drept urmare pierderea rangului lor. Intre altele a fost degradat un ofiţer, fiindcă nu şi-a ţinut promisiunea de căsătorie, dată unei fete, iar într'un alt caz ofiţerul a fost degradat fiind denunţat de vecini că şi-a bătut nevasta, care se afla în stare binecuvântată....

Bulgaria construeşte porturi pe Dunăre. Guvernul bulgar proiectează înfiinţarea a patru mari porturi pe Dunăre, anume: Silistra, Turtucaia, Rahova şi Lom-Palanca. In acest scop s'a destinat pentru Silistra un fond de 494.000 lei, pentru Turtucaia 352.000 lei, pentru Rahova 510.000 lei şi pentru Lom-Palanca 697.000 lei. Pentru construirea portului Vidin, care este aproape terminat, s'a cheltuit suma de 509.000 lei, iar pentru Cristof (în faţa Zimnicei), 892 de mii lei.

Arme pentru Serbia. Din Belgrad se anunţă că la Ristovaţ au sosit, venind prin Turcia, cinci vagoane cu tunuri cu repetiţie. Unele sunt din fabrica Schneider. La Triest de asemenea au sosit pentru Serbia o sută opt tunuri. Transportul lor însă a fost oprit de Austriaci. Ziarele sârbeşti cer, ca aceste tunuri să fie trimise înapoi în Franţa şi apoi să fie aduse prin Turcia în Serbia.

Incident sângeros în armata turcă. Din Constantinopol se anunţă că la concentrarea rezerviştilor din Galipoli unul dintr'înşii veni prea târziu, din care cauză fu admonestat de către un ofiţer tânăr. Soldatul se scuză. Cu toate acestea ofiţerul îi trase o palmă. Ceilalţi rezervişti protestară împotriva acestei brutalităţi, spunând că un ofiţer tânăr nu trebue să bată pe un soldat mai bătrân. Ofiţerul îi mustră. Atunci rezerviştii se înfuriară. Ofiţerul scoase revolverul, ucise doi soldaţi şi răni pe unul. Ne mai având gloanţe, el se refugiă de acolo dar soldaţii fugiră după dânsul şi îl uciseră.

Concerte. Mâne, Duminecă, va concerta în otelul „*Europa*" muzica oraşului. Inceputul la oarele 8 seara. Intrarea 60 b.

Că acolo eu m'aş face
Tot lui Dumnezeu ce-i place,
Face m'aş călugărel,
Mai pe urmă îngerel.
Eu de-acolo m'aş rugà,
Mamă, pentru dumata,
Dumnezeu sfânt te-a iertà
Eu m'aş rugà pentru tine,
Ruga-m'aş pentru oricine
Să-i deie Dumnezeu bine,
Să-l ferească ca pe mine,
Când am fost lăsat de tine.
Mama lui l-a ascultat,
Cocia şi-a înturnat,
Cu pruncul şi-a alergat
Peste munţi, peste păduri,
Pe drumuţul cel bătut.
La mănăstire 'n Ieud
Acolo dac'a sosit,
Către popi că şi-a grăit:
— Voi, călugărei sfinţiţi,
Faceţi bine şi primiţi
Un pruncuţ mic ce-am aflat
De dincolo de Bănat,
Intr'un vârf de brad înalt
Cu leagănul aninat.
Faceţi-l călugărel,
C'aşà doreşte şi el.
Ei copilul l-au luat
Şi carte l-au învăţat.
După ce şi-a 'mbătrânit,
El tot s'a călugărit,
Şi a fost călugăr sfânt.
Cât a trăit pe pământ.

Corteșii noștri. Drept ilustrație la cele scrise în numărul de eri al foaiei noastre privitor la practica destrăbălată, ce a început să se încuibe și la alegerile în corporațiunile noastre bisericești, ni-se raportează următorul cas ce s'a întâmplat eri seara în Brașov: La o consultare confidențială, ce s'a întrunit pe baza unor învitări speciale în afacerea alegerii de mâne pentru congresul național bisericesc, a năvăli de-odată părintele protopop al tractului Brașov dimpreună cu o ceată de aderenți ai săi, cea mai mare parte bine dispuși și a încercat să zădărnicească consfătuirea printr'o purtare provocătoare Oamenii învitați în frunte cu președintele comitetului parohial, s'au văzut constrânși, spre a evita o încăerare, să se îndepărteze în altă sală, căci corteșii candidatului Vlaicu, care venise și el cu ei împreună, vociferau și amenințau într'un mod, încât p'aci era se se nască o încăerare violentă. Suntem rugați a ne da părerea, dacă așa înțelege protopopul Voina să premeargă cu exemplu. pentruca să se păstreze demnitatea, dreptatea și imparțialitatea la alegerile pentru cea mai înaltă corporațiune bisericească? Răspunsul ni-l rezervăm a-l da după terminarea alegerilor.

Tot mâne va concerta muzica militară în restaurantul *„Gewerbeverein"*. Intrarea 50 b.

Pentru familia săracă din Brașov au întrat dela d-l Petru Pavel măestru-croitor 3 cor. și dela d-l prof. G. Dima 2 cor. — Primească marinimoșii donatori în numele celor lipsiți profunde mulțumite.

Pentru locuitori în orașe, amploiați etc. cari în urma ocupației sedentare și a muncei spirituale încordate sufer de nemistuire, prafurile Seidlitz ale lui Moll sunt o doftorie de casă indispensabilă, în urma efectului disolvant și regularea funcționării stomacului. Prețul unei cutii 2 cor. Se trimite zilnic prin postă cu rambursă de farmacistul A. Moll, k. k. liferantul curții din Viena I. Tuchlauben 9. In farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll, provĕzut cu marca de contravenție și subscriere. — (8)

Folosul tovărășiilor de consum,

cu deosebită considerare la Elveția.

(Conferință cetită în a 2-a ședință liter. a societ acad. rom. „Petru Maior" ținută Dum. în 25 Octomvrie n. 1908 de președintele soc. Aurel Dobrescu.)

(Fine.)

3. Dintre *efectele sociale* ale tovărășiilor de consum amintim următoarele:

a) Se știe, că bunătatea trebuințelor traiului zilnic, precum hrana, îmbrăcămintea, locuința, este în strânsă legătură cu sănătatea publică, cu igiena; deci tot cel ce lucră pentru ieftinirea acelora, lucră pentru bunăstarea igienă a poporului.

Tot prin îmbunătățirea hranei se împuținează, după cum arată statistica, și numărul delictelor criminale.

b) Sub forma de »plus-încassare« tovărășiile de consum formează un fel de izvor nou de câștig pe sama membrilor, căci odată, ori de 2 ori pe an le împărțește o sumă anumită de bani, care dacă respectivii ar fi cumpărat dintr'o prăvălie simplă, ar fi rămas pierdută. Așa de exemplu tovărășia de consum din Geneva restitue în fiecare an celor 12000 de membrii ai săi 13% din suma, de care a cumpărat în decursul anului.

Si pentru omul sărac formează o rubrică însemnată, dacă de pildă în decursul anului a cumpărat carne, făină, cărbuni, lapte, cafea, la olaltă de o mie de franci — la finea anului capătă 130 de franci, cu cari își poate acoperi, fără a se îndatora, cheltuielile neprevăzute.

Ba în țări e mai cooperativiste, precum în Anglia și Germania, s'au întrodus așa numitele »casse automatice de crutare«, adecă acel »plus-încassat« se fructifică 4% în decursul anului.

In țările amintite mai înainte s'a mai întrodus și datina foarte binefăcătoare de a se plăti din aceste »plus-încassări« taxele de amortizare pentru căsi potrivite, sănătoase. Așa în Anglia vre-o 38000 de căsi de o valoare sumară de 207 milioane s'au împărțit în felul acesta printre muncitori, cu amortizare de 15—20 de ani.

d) Tovărășiile de consum sunt un factor foarte însemnat și pentru aceea, că mărește proprietatea individuală pe sama celor mici, mărește proprietatea colectivă, ori mai bine zis: mărește proprietatea individuală asociată.

Iată ce zice Gide despre asta la pag. 225 din conferențele sale de propagandă:

In ziua în care republica cooperativă va fi pe deplin realizată, se vor vedea băncile mari, magaziile mari, uzinele mari, poate vreodată chiar și marile tovărășii pentru exploatare agricolă, cu un cuvânt tot ce în regimul actual tinde a lua formă de societate pe acții, se va vedea luând formă cooperativă. Aceasta nu va împedeca pe nimenea de a produce cât de mult, dar producțiunea mare, în loc de a fi în mânile marilor proprietari ori capitaliști, va fi în cele ale micilor proprietari și ale micilor capitaliști asociați.

Și atunci nu vor mai putea fi atâtea inegalități. Pentru ce? pentru că azi, când toată bogăția nouă i-se atribue, în formă de dividendă, capitalului preexistent, bogăția crește ca bulgărul de zăpadă. In societatea cooperativă beneficiile nu-i vor cădea pradă capitalului acționar, ci muncii și consumenților. Un milionar burlac, dacă va face parte dintr'o societate de consum, de sigur nu va căpăta de o miie de ori mai multe bonuri, decât un muncitor tată a zece copii.«

Va să zică cooperativismul prezintă vădite analogii cu colectivismul, precum: eliminarea tuturor intermediatorilor parazitari, substituirea muncii asociate prin munca salariată, și eliminarea profitului.

Dar cine ar crede, că cooperativismul și colectivismul sunt forme identice de organizare socială, s'ar înșela, pentrucă se deosebesc esențial prin următoarele:

1. Pe când colectivismul vrea ca statul să pună mâna cu mijloace violente pe toate mijloacele de producțiune și schimb, pe atunci cooperativismul vrea să câștige pe cale pacinică (cu ajutorul concurenței libere și al asocierii libere a tuturor consumatorilor) stăpânirea comerciului și a industriei.

2. Sub stăpânirea cooperativismului averea privată nu se șterge, cum doresc colectiviștii, ci se poate moșteni, ceea-ce permite oamenilor lucrători, inteligenți și morali să ocupe o situație superioară celei a trândavilor, imoralilor sau năsâlnicilor.

Mai curând ori mai târziu cooperativismul va izbuti să modifice simțitor, ori poate chiar să schimbe cu totul organizația capitalistică de azi, unde producătorii posesori de capitale, mai bine zis întreprinzătorul de industrie și comercianții joacă un rol preponderant în loc, ca interesul consumenților să primeze, și ca producțiunea să fie potrivită consumării.

Onor. Societate!

Văzând, că aceasta conferință s'a lungit peste așteptare, am fost silit, de frica să nu vă plictisesc, să abstau dela intențiunea, de a aplica cele zise pân'acum la stările economice ale Elveției. Voi face-o asta cu altă ocazie, când voiu privi Elveția și din alte puncte de vedere.

Dela una însă n'ași fi aplicat să abstau acum, și anume dela spunerea ideii următoare: *De și-ar cunoaște datoria de a se ocupa la noi și numai aceia mai intensiv cu știința economiei, ai căror părinți sunt »directori de bancă", ori »membrii în comisiunea de supraveghere«, atunci viața noastră publică de sigur ar arăta mai puțină desorientare în ale economiei..*

Varietăți.

Cometa misterioasă. O cometă necunoscută se preumblă în acest moment pe deasupra capetelor noastre și face prin bizareriile ei foarte perplexi pe astronomii noștrii. Descoperită în 1 Sept. de un american la observatoriul dela Jerkes, au fost îndreptate toate telescoapele din lume asupra ei și a fost perfect zărită. Pe atunci încă era de o lumină atenuată, care s'a tot mărit și se poate ca într'o noapte clară să fie distinsă și cu ochiul liber între Lie și Lebădă.

Acest astru straniu, a cărui rază e de 36 de ori mai mare decât diametrul pământului, are o coadă de 43 milioane de kmetri.

Ce s'a petrecut la 1 Octomvrie? Ceva de neînțeles. Coada cometei s'a găsit tăiată, apoi în ziua următoare ea avea două coarne în cap. Coada s'a împrăștiat în sânul imensității. De atunci aspectul ei se schimbă mereu. Care sunt forțele colosale ce intră în joc în aceste metamorfoze? Ce luptă susține acest astru vagabond în contra soarelui și din ce se poate presupune, că el nu va eși învingător? Astfel se petrece deasupra noastră un spectacol neexplicabil de cel mai palpitant interes.

Pentru a pune vârf complicațiunii spectroscopul descopere că composiția chemică a acestei comete nu e asemenea acelora a surorilor ei cu coadă; ea nu e formată din hydro-carbură, ci dintr'o composiție de azot și de carbon, gaz absolut omorâtor ce-l răspândește în jurul ei și care de-am trebui să-l respirăm, ar asfixia la moment sărmana noastră planetă.

Din norocire această cometă e 550 milioane kmetri departe de noi și d-l Camille Flammarion asigură că se depărtează cu o iuțeală ne mai pomenită.

*

Legenda chrisantemelor. Intr'o grădină japoneză cu totul inundată de lumina lunei, o tânără fată se plimba visătoare. Ea căuta o floare, voind să cunoască, dacă amorul logodnicului ei este sincer și trainic. Deodată un zeu mic se ridică înaintea ei într'o formă vaporoasă și strigă fetei puțin înspăimântate:

— Frumoasă copilă, să nu cauți să pui mâna pe ori-ce floare. Caută una cu petale multe, căci logodnicul tău va trăi atâția ani, câte petale va avea floarea ce vei alege!

Zeul dispăru. Frumoasa fată începu să percurgă grădina în toate sensurile căutând să descopere o floare bogată în corole: dar nici una nu era cea dorită cea căutată. Atunci ea văzu »ochiul persan«, o floricică din Iran, foarte îndesată. Scoase un ac din haină și începu să-i destacă petalele și făcu să crească numărul lor.

In curând, sub degetele sale agile, floarea se mări rotind în juru-i petale în formă de bucle în toate direcțiile, — o sută, două sute, trei sute de petale. Tânăra fată, plânse de bucurie, că logodnicul ei va avea atâția ani de trăit. Astfel chrisantema fu creată într'o noapte.

*

Mare zăpăceală la curtea din Belgrad. Săptămâna trecută a domnit o mare îngrijorare și zăpăceală la curtea regală din Belgrad, din cauză că ministrul de răsboiu a primit în același timp din trei diferite părți ale Serbiei scrisori iscălite de George Obrenovici, fiul natural al răposatului rege Milan.

Imediat autoritățile au primit ordin să caute și să aresteze pe prințul George Obrenovici. După multă trudă, autoritățile au stabilit că prințul Obrenovici plecase repede din Serbia, spre București dimpreună cu pretendentul la tronul Albaniei, Ghica. Ei călătoriau în automobil. Conținutul celor trei scrisori nu e cunoscut.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei" se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gazetei" *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 7 Nov. *Sancțiunea prealabilă a proiectului votului plural a fost acordată Marți de Maj. Sa Monarchul.* Maj. Sa a stat mult pe gânduri, până ce în fine, contrar promisiunilor din discursul tronului și din pact, a dat sancțiunea solicitată în atâtea rânduri de Andrassy și de guvernul ungar. Se spune, că Maj. Sa a trebuit să cedeze spunându-i-se că evenimentele externe amenință în fiecare minut monarhia și că în situația dată n'ar fi la loc ca să se ivească și în interiorul țării o criză gravă.

Budapesta, 7 Noemvrie. Inainte cu câteva zile era în sânul social-democraților încă mare speranță, că coroana nu va aproba în totalitatea sa proiectul de reformă al lui Andrassy. Vestea că „contele negru" a primit deja resoluțiunea prea înaltă, prin care să dă proiectului său sancțiunea prealabilă, a produs o impresiune cu atât mai dureroasă la socialiști. „Népszava" se lăuda încă cu câteva zile înainte că proletariatul muncitorilor prin agitațiunile sale a silit pe contele Andrassy a face unele concesiuni mici, pe cari însă totuși le consideră ca eluptate de partidul socialist precum concesiunea ca în orașele mai mari votarea să fie secretă astăzi nu mai e vorba între socialiști decât de demonstrațiunea cea mare din presara întrunirei redeschiderei dietei (9 Noemvrie) și de măsurile extreme ce trebuesc luate în apărarea principiului votului universal și al interesului partidului. Se discută iarăși viu propunerea ce-a făcut'o Garami Ernő privitoare la pasivitatea parlamentară a partidului social-democrat derpt răspuns la atentatul lui Andrassy. Clubul naționalist se va întruni abia săptămâna viitoare în ajunul redeschiderei camerei. Intre aderenții votului universal de diferite nuance, s'a lățit ideea unei mari întruniri a tuturor partidelor, cari luptă pentru votul universal, care să chibzuiască asupra mijloacelor celor mai potrivite pentru continnarea acestei lupte în solidaritate.

Viena, 7 Nov. Tratativele pentru încheierea convenției comerciale dintre România și Austro-Ungaria se continuă. Miercuri a avut loc o consfătuire a comisiunei technice, în cursul căreia s'au discutat mai multe chestiuni de ordin tehnic. Joi s'a ținut o ședință plenară. Până acum nu s'a ivit nici o piedecă serioasă. Chestiunea principală, privitoare la exportul cărnei din România n'a fost atinsă până în prezent

Sofia, 7 Oct. După ultimile știri din Constantinopol, negocierile turco-bulgare se vor prelungi, dar par a promite puțin succes; se poate chiar ca ele să cadă cu desăvârșire.

Londra, 7 Nov. După o comunicare oficială, un caz de ciumă s'ar fi produs în Liverpool la 7 Octomvrie c. Victima este un lucrător de pe un vapor cu cărbuni, el a murit la 10 Octomvrie c.

Cetinje, 7 Nov. Muntenegrenii mohamedani de aci au cerut arme pentru toți supușii mohamedani din principat, cari până acum erau scutiți de serviciul militar. Acești voluntari vor forma o brigadă specială. Muntenegrenii mohamedani au făcut în oraș și în fața palatului o manifestațiune: ei cântau cântece naționale și purtau drapele muntenegrene și turcești.

Petersburg, 7 Nov. In cercurile politice de aici se vorbește, că între statele balcanice se va încheia în curând o confederație. In această confederație va întra Turcia, Bulgaria, Serbia și Muntenegru. Călătoria regelui Ferdinand la Petersburg se pune în legătură cu această confederație.

Bibliografie.

— »Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce.* Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

„Compassul Românesc" de *N. P. Petrescu* partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons: Victor Branisce

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena.
Consultațiuni
cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

N. GRĂDINAR,

BRAȘOV Strada neagră Nr. 1.

Recomandă:

Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3 20

" " " " 4·—

" " " " 4·80

Liqueruri fine Rum Jamaica. Iava Cuba. Diferite soiuri de Cognac în buteli, și tot-felul de mărfuri de băcănie.

In fiecare zi:

Krenwürstel proaspeți.

Șuncă escelentă.

Costițe de porc fierte și nefierte.

Cele mai fine

Cărnuri afumate (mezeluri)

se capătă la

H. G. ZEIDNER,

Brașov, Strada Hirscher.

Mașine de cusut

și părțile lor constitutive,

fabricat indigen și din streinătate

se capătă lucrate foarte bine și solid

cu prețuri foarte ieftine la

Michael Mooser,

39. Brașov, Strada Porții 39.

WILHELM SCHMIDTS,

Franzelărie fină și de lux. Brutărie, Vânzare de făină.

Brașov, Str. Ației 3, Str. Hirscher 2.

In fie care zi se capătă de 3-o i **fransele pro spete, și păne de casă.** Păne neagră **Graham** prroaspătă. **Cozonaci** și **Pizmeți proaspeți** în fie-care zi.

La toate expozițiile unda au luat parte, produsele mele au fost premiate cu cel dintâiu preț. La expoziția din București din anul 1906 premiat cu medalia de argint.

KERTSCH FRIGYES sen.

Agentura pentru mijlocirea de vânzări de case și pământuri.

BRAȘOV, Strada Neagră Nr. 4.

100 - 2000 jugăre resp. și 3000 de jugăre de pământ la loc șes (împreună cu edificiile economice aparținătoare) în apropiere de calea ferată sunt de d. t în arândă pe mai mulți ani în comitatele: Treiscaune, Odorheiu, Târnava-mare, Tu d -Arieș, Arad, Făgăraș și Cluj

---

Cel mai nou deposit de mobile

BRAȘOV, Strada Hirscher 7

(**în casele lui DAMIAN**)

cu prețurile cele mai ieftine.

Solid și elegant lucrate. — Se garantează durabilitatea. — Atelier de tapițer propriu. Lucrări nouě și reparațiuni prompt și culant.

Fundată la 1876.

MODERN! Institut artistic fotografic MODERN!

JOSEF SCHULLER & SOHN

mai înainte Leopold Adler,

BRAȘOV,

Strada Porții Nr. 14.

Lucru solid. — Prețuri solide.

Cumpărați losuri de clasă

numai dela Colectura principală

Julius Friede & Co.,

Brașov, Strada Vămei 36.

La tragerea 1 surilor loteriei de clasă r. u. a XXII. ce a espirat am plătit clienților noștri pe lângă

un câștig principal de 20,000 cor. cu nr. 35569

mai multe câștiguri de 2000 cor., 1000 cor., 500 cor. etc. etc.

16 milioane 457,000 coroane

e suma totală a câștigurilor și la XXIII. loteriei de clasă ce în curând va fi tragerea losurilor.

Câștigul principal în cas favorabil.

1 Milion de Coroane.

Special 1 premiu de 600,000 cor. precum și câștiguri de 400,000, 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90,000, 2 à 80,000, 2 à 70,000, 2 à 60,000, etc. etc.

125,000 losuri, 62,5000 câștiguri,

așa că tot al doilea los câștigă.

Prețul oficial pentru clasa I-a este:

1/1 los	1/2 los	1/4 los	1/8 los
Cor. 12.—	Cor. 6.—	Cor 3.—	Cor. 1.50.

Planuri oficiale și șecuri de postă pentru plată fără spese se trimit la cerere gratis și franco. (380,3—6)

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricei înregistrată.

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFRONT

care este comod și modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confecționare de corsete specialitate

BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

FABRICANT DE

SALAMĂ și CĂRNĂȚĂRIE (Selcher)

pus în mișcare cu motor

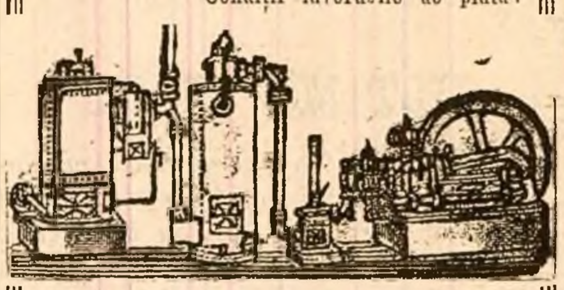
Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cârnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel.

Comandele se esecută prompt și se espedează cu poșta ori și unde.

Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

Garanție îndelungată!

Condiții favorabile de plată!

FABRICA DE MOTOARE

A. G. DRESDNER

una din cele mai vechi și mai mari

FABRICI de MOTORE

Liferează

MOTORE și LOCOMOBILE

care funcționează: perfect, durabil pre iș și sigur, puse în mișcare cu Gaz (Saugas), Benzin, Uleu brut Acetylen.

Representant General și Deposit:

Gellért Ignác és T-sa,

Budapest Teréz-Körut 41.

Telephon Nr. 12-31.

(175,15—20.)

AVIS.

Aduc la cunoștința On. public, că pe teritorul orașului îngrijesc

curățirea urloaelor

după Regulament.

Cu toată stima

Wetzl András,

urloer,

Brașov, Valea lată nr. 6.

(388,1—3.) Strada nisipului de sus 9

GEORGE BUCĂ

croitor bărbătesc,

Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confecționează:

Costume moderne.

Fason elegant.

Depozit de

Stofe veritabile englezești.

Vă rog cereți franco

Prospecte și mustre de cea mai bună stofă de Stiria

Loden pentru bărbați și dame

vânători, turiști, pădurari, precum și despre stofe de modă pentru costume de bărbați, copii, pardeseuri, Ulster calitatea cea mai ieftină până cea mai fină dela firma primă și cea mai mare de Export Loden

VINCENZ OBLACK,

liferant al curții c. s. r. de postavuri

GRAZ, Murgasse 9/b.

316,9—10.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai decă fie-care cutiă este provăḑută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicóse la **stomac și pântece**, în contra **cârceilor și acrelei** la stomac, **constipațiunei cronice**, suferinței de **ficat**, **congestiunei de sânge**, **haemorhoidelor** și a celor mai diferite **bóle femeesci** a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — **Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2·—** Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorésca.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca de scutire și cu plumbul lui **A. Moll**

Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcélă. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. — **Prețul unei bucăți cor. —.40 b.** Cinci bucăți cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provăḑută cu marca de apărare **A. Moll.**

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9**

c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincia se efectuéză ḑilnic prin rambursă postală —

La deposite să se céră anumit preparatele provăḑute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști *Ferd. Jekelius*, *Victor Roth* și en gros la *D. Eremias Nepoții*.

In fie-care zi se află: **Krenwürstel proaspeți. — Șuncă excelentă. — Costițe de porc,** fierte și nefierte — **Cele mai fine cărnuri afumate,**

la

KAMNER & JIRKOFSKY,

fabricanți de cârnățărie, Brașov, Târgul Inului No. 2.

Spedițiuni cu poșta în fie-care zi.